

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

О. В. Поркуян

2018 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
(зі скороченим терміном навчання)
за спеціальністю 051– «Економіка»
на основі здобутого раніше освітнього ступеня
або освітньо-кваліфікаційного рівня

Програма складена на підставі робочого навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю 051– «Економіка»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

зав. кафедри економіки і підприємництва
к.е.н., доц. І.М. Семененко

доц. кафедри економіки і підприємництва
к.е.н., доц. Атюшкіна В.В.

доц. кафедри економіки і підприємництва
к.е.н., доц. Швець Н.В.

---

1. Вимоги щодо рівня підготовки учасників вступного випробування

Вступник повинен:

Знати:

- сутність економічного життя суспільства, відображеного у основних економічних категоріях, законах, закономірностях;
- загальні економічні закони розвитку економічних систем;
- шляхи розв'язання основних макроекономічних проблем;
- елементи державної економічної політики;
- етапи еволюції світової економічної думки;
- основи підприємництва;
- шляхи формування й підвищення ефективності використання інтелектуального, основного й оборотного капіталу;
- методи оцінки ефективності використання основних факторів виробництва;
- чинники, які впливають на ефективність і прибутковість виробництва;
- види витрат підприємства та їх групування;
- принципи раціональної поведінки підприємств на ринках;
- термінологію та основні засоби мікроекономічного аналізу;
- основні положення математики, що мають відношення до (вирішення) задач базового рівня з економіки.

Уміти:

- аналізувати теоретичні і практичні проблеми з економіки;
- розуміти характер впливу внутрішніх і зовнішніх факторів і процесів на механізм функціонування національних економік;
- оцінювати можливості використання теоретичного надбання економічних теорій і шкіл в управлінні соціально-економічним розвитком ринкової моделі національних економік;
- здійснювати необхідні розрахунки й оцінювати стан та ефективність використання виробничих ресурсів;
- застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування підприємств,;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем;
- використовувати якісну, кількісну та математичну інформацію про динамічне, варіабельне, інформаційно-комунікаційне економічне середовище.

2. Перелік розділів та тем, питання з яких включено до тесту

Економічна теорія

Політико-економічні основи ринкової організації господарства. Економічні системи, їх складові, типи та основні економічні закони функціонування й розвитку. Характеристика товарної форми організації суспільного виробництва. Продуктивні сили суспільства. Особливості ранньо-капіталістичної форми організації господарства.

Відтворення капіталу на мікро-, макрорівнях суспільного виробництва: моделі, закономірності, наслідки. Конкурентна боротьба в умовах монополізованого ринку: засоби, напрямки, інструменти, особливості ціноутворення. Господарський механізм у суспільному відтворенні: сутність, складові, функції. Соціально-економічний розвиток суспільства: типи і класифікація чинників економічного зростання. Суспільне виробництво, форми його організації. Економічна система сучасного капіталізму, закономірності та етапи її розвитку. Основні характеристики соціально-орієнтованої та змішаної моделей економічної системи. Соціалістична економічна система: історичні умови, способи формування, наслідки та причини розпаду. Перехідна економічна система України.

Світова економічна система: складові й тенденції розвитку. Класифікація глобальних проблем світового господарства та шляхи їх розв'язання.

Теоретичні засади макроекономіки. Об'єкт, предмет, методологія та специфіка макроекономічних досліджень. Основні показники системи національних рахунків. Моделі сукупного попиту – сукупної пропозиції, механізми рівноваги. Закони виробництва та обміну. Теорії споживання. Інвестиційний попит. Макроекономічна рівновага, мультиплікаційний ефект на товарному ринку. Функціонування грошового ринку. Інфляційний механізм та механізм ринку праці.

Економічна динаміка та її основні моделі. Державне регулювання національної економіки. Види державної економічної політики, цілі, та інструменти. Економічні функції держави. Вплив світового ринку на макрорівновагу національної економіки.

Економіка підприємства та мікроекономіка

Підприємство в сучасній системі господарювання. Сутність та зміст підприємницької діяльності. Поняття та напрями діяльності підприємства. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

Ресурсне забезпечення підприємства. Теорія виробництва. Поняття виробничої функції. Ізокоста. Ізокванта. Основний капітал підприємства. Сутність, структура, оцінка, амортизація та ефективність використання основних засобів. Класифікація основних засобів. Оборотний капітал. Сутність, структура, нормування та ефективність використання оборотних активів. Персонал підприємства, продуктивність праці. Форми і системи оплати праці. Нематеріальні ресурси підприємства.

Витрати та результати виробництва. Витрати підприємства: сутність, класифікація, порядок калькулювання. Продукція підприємства. Дохід і прибуток як основні фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Основи функціонування ринкового механізму і поведінка підприємства у різних ринкових структурах. Функції ринку. Аналіз попиту і пропозиції. Ринковий попит: зміст, види, функція попиту від ціни. Ринкове пропонування: зміст, функція пропонування від ціни. Ринкова рівновага та її моделі. Еластичність попиту та пропозиції. Ринок досконалої конкуренції. Правило максимізації прибутку. Монопольний ринок. Моделі рівноваги в умовах монополістичної конкуренції і олігополії.

Основи економічних розрахунків

Відсоткова ставка. Нарощення за простим і складним відсотками. Дисконтування фінансових потоків. Пропорції фінансових ресурсів.

Основні елементарні функції та їх властивості. Виробнича функція, випуску і витрат. Функції попиту, споживання і пропозиції. Перетворення економічних графіків.

Еластичність. Граничні показники в мікроекономіці. Максимізація прибутку та маргінальний аналіз. Оптимізація оподаткування підприємств.

Знаходження обсягу виробничої продукції. Надлишок споживача, аналіз нерівномірності у розподілі доходів серед населення за допомогою кривої Лоренца.

Абсолютні величини, їх вимірювання. Визначення відносних величин, їх типи.

Визначення середніх величин. Степеневі середні величини.

Визначення індексу та індексного методу. Індивідуальні та загальні індекси. Вибір бази порівняння. Правило побудови загальних індексів

3. Перелік рекомендованої літератури

1. Вечканов Г.С. Макроекономіка / Г.С. Вечканова, Г.Р. Вечканова. – 7-е изд. – СПб. – Питер, 2006. – 256 с.
2. Задоя А.А. Макроекономіка: Учебник / А.А. Задоя, Петруня Ю.Е. - 2-е изд., стер. - К.: Знання, 2006. – 368 с.

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. - 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2007. – 719 с.
2. Экономическая теория: учеб. пос./Л.Н. Давыденко [и др.]; под общ. ред. Л.Н. Давыденко. – Мн.: Высшая школа, 2007. – 352 с.
3. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 703 с.
4. Мельникова В.І. Макроекономіка: Навч. посіб. для студ.вищ.навч.закл. / В.І. Мельникова, Н.І. Климова. – 2-е вид., випр. і допов. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 400 с.
5. Мельник Л.Г., Карінцева О.І. Економіка підприємств: Конспект лекцій: Навч. посіб. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. – 412 с.
6. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
7. Економіка підприємства: Навч. посібник/ За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2005. – 431 с.
8. Економіка підприємства: Підручник/ За ред. Й.М. Петровича. – Львів: "Новий світ-2000", 2004. – 680 с.
9. Господарський кодекс України// Вид-во "Велес", 2004. – 164 с.
- 10.Продиус И.П., Филиппова СВ., Граменицкая И.В. Экономика производства. Краткий курс. – К.: Одиссей, 2004. – 192 с.
- 11.Экономика предприятия: Учеб./ Под ред. Семенова В.М. – 2-е изд. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2000. – 312 с.
- 12.Примак Т.О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Е.: Вікар, 2001. – 178 с.
- 13.Ивашковский С.Н. Экономика: микро- и макроанализ: [Учебно-практ. пособие]. – М.: Дело, 1999. – 360 с.
- 14.Стеблій Г.Я. Мікроекономіка: [навч. посібник]. – К.: «Фірма «ІНКІОС», Центр навчальної літератури, 2007. – 221 с.
- 15.Косік А.Ф. Мікроекономіка: [навч. посібник]. / [А.Ф. Косік, Г.Е. Гронтковська]. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с.
- 16.Базілінська О.Я. Мікроекономіка: [навч. посібник]. / [О.Я. Базілінська, О.В. Мініна; за ред. О.Я. Базілінської. 3-тє вид. випр.]. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 352 с.
- 17.Макконнелл К.; Брю С. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. – М.: Республика, 1992. – 712 с.
- 18.Пиндайк Р., Рубинфельд Д. Микроэкономика. – М.: Экономика, Дело, 1992. – 617 с.
- 19.Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: Анализ и применение. – М.: Финансы и статистика, 1992.

20. Барковський В. В. Вища математика для економістів [Текст] : навч. посіб. / В. В. Барковський, Н. В. Барковська. - 5-те вид. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 448 с.
21. Кремер Н. Ш. Математика для экономистов: от арифметики до эконометрики: учебно-справочное пособие / под общ. Ред. Н. Ш. Кремера. - 4-е изд., пер. и доп. - М. : Издательство Юрайт, 2015. – 724 с.
22. Сигел Э.Ф. Практическая бизнес-статистика. Practical business statistics: пер. с англ. / Э.Ф. Сигел. – [4-е изд.] – М.: Вильямс, 2002. – 1056 с.
23. Рач В. А, Антонян О. А. Статистика: Підручник. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2012. – 257 с.: табл. 53. іл. 55. бібліогр. 95 назв.

4. Порядок проведення фахового вступного випробування

Фахове вступне випробування для вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» проводиться у формі тестування.

Для проведення тестування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до тесту ухвалюється рішенням атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.

Тестування проводиться згідно з розкладом вступних випробувань, які передаються до приймальної комісії.

Для проведення тестування головами атестаційних комісій попередньо готуються переліки питань відповідно до «Програми фахових вступних випробувань». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах структурного підрозділу університету.

На тестування вступник з'являється з паспортом, при пред'явленні якого, він отримує «Тест».

Тест містить 9 питань різного ступеню складності, а саме:

- завдання малої складності – 4 тестових завдання, які мають одну вірну із декількох можливих відповідей,
- завдання середньої складності - 4 тестових завдання, які мають більше, ніж одну вірну відповідь із декількох можливих відповідей,
- завдання підвищеної складності - 1 розрахункове завдання або структурно-логічне завдання, яке має одну вірну відповідь.

Результати тестування оцінюються за 12-бальною.

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 12-бальною шкалою і відмічаються у «Листку реєстрації відповідей». Рівень знань вступника за результатами тестування заноситься також до відомості і підтверджується підписом голови фахової атестаційної комісії. Відомість оформлюється одночасно з внесенням результатів тестування до «Листка реєстрації відповідей» вступника і передається до приймальної комісії.

Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17.00 години.

5. Критерії оцінювання

При розробці критеріїв оцінки за основу взяті правильність й повнота виконання тесту. Крім цього враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання та виконувати завдання логічно, послідовно та акуратно.

Таблиця 1

Система балів фахового вступного випробування

Найменування частини завдання	Вид завдання	Оцінка	Критерії оцінювання
Завдання малої складності	Тестове завдання закритого типу	0 балів 1 бал	Неправильна відповідь. Правильна відповідь.
Максимальна кількість балів за завдання малої складності		4 бали	
Завдання середньої складності	Тестове завдання відкритого типу	0 балів 0,5 балів 1 бал 1,5 балів	Неправильна відповідь. Частково правильна відповідь. Частково правильна відповідь Правильна відповідь
Максимальна кількість балів за завдання середньої складності		6 балів	
Завдання підвищеної складності	Розрахунково-аналітичне або структурно-логічне завдання	0 балів	Рішення відсутнє або виконано абсолютно невірно.
		0,1-0,5 балів	Розрахунок розпочато вірно, але не доведено до кінця / виконано 25% завдання
		0,51-1,0 балів	З незначними помилками виконано розрахунок, подальші розрахунки показників відсутні / виконано 50% завдання
		1,1-1,5 балів	Задача вирішена логічно та послідовно з незначними помилками, неохайно, відсутні пояснення та висновки / виконано 75% завдання

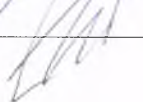
Найменування частини завдання	Вид завдання	Оцінка	Критерії оцінювання
		1,6-2.0 балів	Задача вирішена логічно та послідовно з поясненнями, правильними висновками, акуратно / виконано 100% завдання
Максимальна кількість балів за завдання підвищеної складності		2 бали	
Максимальна оцінка за виконання тесту		12 балів	

Оцінка менше 4 балів позбавляє права на участь у конкурсному відборі на зарахування.

Голова фахової атестаційної комісії

Член фахової атестаційної комісії

 _____ доц. Галгаш Р. А.

 _____ доц. Івченко Є. А.